

Miodrag S. Ivanović
Aleksandra Penjišević

METODOLOGIJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

sa osnovama statistike i
obradom podataka u IBM SPSS-u

SADRŽAJ

RECENZIJA

Doc. dr Branislav Sančanin13

RECENZIJA

Prof. dr Vladimir Knežević14

PREGOVOR16

I IZBOR, RAZRADA I DEFINISANJE TEME ISTRAŽIVANJA.....20

1. Prvi koraci i razrađivanje ideje o tezi, projektu ili disertaciji 20

1.1. Identifikovanje znanja i oblasti tokom studija, radnog iskustva ili dosadašnjeg istraživanja20

1.2. Početni i najvažniji korak „desktop” ili sekundarno istraživanje.....20

1.3. Sledeći korak, metodologija i tipovi istraživanja22

2. Istraživačka pitanja i dileme 23

2.1. Naslov rada, teze ili projekta24

2.2. Opšti i posebni ciljevi i zadaci rada.....24

2.3. Definisanje hipoteza i/ili istraživačkih pitanja i/ili problema i proveravanje utemeljenosti24

2.4. Predlog istraživanja, sadržaj i kontekst25

2.5. Provera i testiranje validnosti i relevantnosti Predloga istraživanja25

Reference..... 27

3. Karakteristike i veličina uzorka – osnovna mera relevantnosti i validnosti istraživanja 27

3.1. Praktični pristup određivanju veličine uzorka kod akademskih radova u biznisu i menadžmentu – mudrost kompromisa28

3.2. Preporuke i predlozi za veličinu uzorka za kvantitativne i kvalitativne dizajne istraživanja29

3.3. Pouzdan i precizan tip izračunavanja veličine uzorka – Mera stvari ...32

3.3.1. Teorija uzorka.....32

3.3.1.1. Slučajni uzorak 34

3.3.1.2. Neslučajan uzorak 38

3.4. Karakteristike uzorka.....40

3.5. Približna procena veličine uzorka na osnovu reprezentativne promenljive.....42

Reference..... 44

4. Predlog istraživanja – Sadržaj i struktura 46

PREGOVOR

Autori u knjizi koja se nalazi pred Vama polaze od premise da je naučno-istraživački rad i uopšte sam pojam i praksa istraživanja osnovna pretpostavka za podsticanje i razvoj nauke, obrazovanja, razvoj demokratije, razvoj i rast ekonomije, podsticanje inovativne prakse, rešavanje problema, efektno i racionalno donošenje odluka, planiranje razvoja i uopšte obezbeđivanja podrške za uspon i prosperitet jedne nacije. Naučna i originalna istraživanja, s jedne, i njihov uticaj na teoriju, naučnu praksu i život njenih građana, s druge strane, imaju jednostavnu i univerzalnu logiku i značenje. Odsustvo dobro utemeljenog, profesionalnog i originalnog istraživanja utiče na sve pore, aspekte i procese rada, organizovanje i racionalnost građana, zajednica, preduzeća, na funkcionisanje države, posebno obrazovnih i naučnih institucija. Sama praksa pokazuje eksplicitno i golim okom vidljive aspekte lošeg, neorganizovanog i zapostavljenog istraživanja na svim nivoima, od države koja ne propituje, ne traži i ne istražuje alternative ekonomskog, društvenog i svakog drugog rasta i razvoja, zatim industrija i sektora, koji ne definišu strategije razvoja na kratak, srednji i dugi rok, veoma često ne rade analize postojeće prakse i okruženja, potrebe građana, do samih građana koji svoje lične izbore i opcije za razvoj i prosperitet zajednice i društva ne formiraju na osnovu propitivanja, posmatranja i objektivnog pristupanja stvarima, procesima i donošenju odluka.

Ta praksa rezultat je zapostavljenog, zaboravljenog pristupa da se praktično, akademsko i profesionalno istraživanje, sistemski, kontinuirano pospešuje, podržava, uči, primenjuje i proverava u svakom predmetu, posebno u predmetu koji bi se specifično bavio naučno-istraživačkom metodologijom i na kraju, proverom stečenih znanja, pisanjem završnih projekata, radova i disertacija na svim nivoima obrazovanja. Uz takvu praksu, proizvedena je proizvoljnost, voluntarizam i subjektivizam da se istine, tvrdnje, rešavanje problema i unapređenje prakse rešava bez sistemskog pristupa istraživanju, bez preispitivanja, kreiranja originalnih baza podataka, njihove analize i donošenja rešenja koja su podržana evidentnim dokazima, faktima i činjenicama.

Rezultati takve prakse nastali su kao posledica zapostavljanja, na svim nivoima, rigoroznih, racionalnih i dobro osmišljenih procesa naučnog i profesionalnog istraživanja. Zapostavljena je i teorija istraživanja i praksa istraživanja. Kao rezultat tog šireg zapostavljanja istraživanja i najviše na osnovu iskustava,